

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok)

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Néhány szó a sajtóról.

(K.) Sokat beszéltek és irtak a napokban a sajtóról, mint nagyhatalomról és előkelő férfiak nagy elismeréssel szóltak a sajtó fejlődéséről és azon szolgálatáról, melyeket a közügyek érdekében kifejt. Ezeket a megérdemelt dicséreteket aztán az egész sajtó magára vette, holott a dicséret és elismerés szava csak azt a sajtót illette, amely hivatását, befolyását tisztességes irányban teljesíti, illetve érvényesíti

Bizonyára nem illetti ezen dicséret azt a sajtót, amely meggyőződését, elvét anyagi haszon fejében áruba bocsátja és meggyőződését időszakonként változtatja. Ne vegye magára a dicséretet az a sajtó, mely emberek magán becsületébe gázol, ki betolakodik a családi szentélyekbe csak azért, hogy a botrányokra éhes közönségnek kaviárral kedveskedjék. Nem azonosíthatja a tisztességes sajtó magát azokkal az ugynevezett álhirlapírókkal, akik a fertőbe kotorásznak amugy is piszkos tollukkal és csatorna hulladékkal kedveskednek olvasóiknak. És nem illetti az a sok elhangzó dicsérő szó azon embereket, akik a sápert dolgoznak, akik ma felemelnek valakit, holnap sárba rántanak.

Az a sajtó, mely a közérdeket nemes érzéssel és tiszta tollal szolgálja, az valóban tiszteletreméltó és hatalmas jogosult. Ha nemeset, szépet, igazat véd, egyszerűen ideálokat szolgál a sajtó, ez esetben nemcsak számot tarthat a tisztességes társadalom becsülésére, de ezt követelheti is magának. A sajtó termeli a nagy eszméket, ezeknek diadalát elősegíti és tiszta tollal védvén jogot, igazságot, törvényt és becsületet, ezen munkásságával az emberi társadalom tiszteletreméltó organumává válik. Az a sajtó, mely védi az elnyomottat, irtja a bűnöket, felemeli az érdemeseket, nem öl a toll hegyével, hanem tisztítja a közélet mezején felgyülemelő szemetet, az a sajtó, amely valóban a közérdeket szolgálja és nem önös érdekeket hajhász, az a sajtó, mely védelmébe veszi a magán becsületet és nem támad orvul, az kincse és dicsősége egy művelt országnak és a tisztességes eszközökkel dolgozó társadalomnak.

Ezt és az ilyen sajtót dicsérték a napokban Budapest nagytekintélyű államférfiak, miniszterek, újságírók és a közélet oszlopos emberei. És ezekben a dicséreteken benne volt a hotrányhajhászó, becsülettíró, büzhödt, mérges nyilakat lövöldöző sajtó elitélése is, mely veszedelme a tisztességes hirlapíróknak és szégyene a sajtónak. És ez az elitelés azoknak a kétes elemeknek elitélése, akik tudás és hivatás nélkül tódulnak az uságírói pályára, akik a mások gyalázásából élnek és piszkos üzletekből, revolvereskedésből tartják fenn lapjukat és tengetik életüket. Az ilyen sajtót irtani kell a tisztességes társadalom marasztaló ítéleteinek súlyával és nem szabad megengedni, hogy a sajtó ezen mérges bogáncsai ellepjék a társadalom mezejét.

A tisztességes sajtó embereit, munkáit tisztelet és

elismerés illeti meg. Mert munkájuk, amely fárasztó és idegölő, épp oly áldásos a közre nézve. Ellenben a becsületekről, anyagi érdekeket hajhászó, megvásárolható sajtó oly veszedelme társadalmi életünknek, hogy kiirtására egyesülni kell mindazoknak, akik becsületesen gondolkoznak és nemesen éreznek.

A Debreczeni Tisztviselők Önszegélyző Egyesülete.

A Debreczeni Tisztviselők Önszegélyző Egyesülete, ez a zajtalanul működő szövetkezet április 2-ikán tartja közgyűlését. Az 1910. évi tiszta nyereség az 1909. évről áthozott maradvánnyal együtt 1253 kor. Az egyesület több kedvezményt bizott tagjainak, amennyiben a kebelében létesült ruhaheszerezési vállalat a tagoknak könnyen visszafizethető kölcsönrel lehetővé teszi a legjobb, legtartósabb ruhák beszerzését. A tagok ugyanis a szövet- és posztónál a rajtuk jelzett árból méterenkint 4 koronát és ezenfelül a végösszegeből félévben belül fizetésnél 10% kedvezményt kapnak és így a szövetet 20—40%-al olcsóbban szerezhetik be. Az áruk értékével a tagok az egyesületnél vezetett számlákon terheltetnek meg és így a fizetések is az egyesület útján eszközöltetnek. Ha a tag a szövet árát az áru átvétele után azonnal kifizeti, még külön is kap 5% engedményt. Tapasztalat szerint egy öltöny 45—50 koronába kerül, mely más uton 70—90 koronába kerülne. Az egyesület vállalkozó szabómestere igen olcsón és szépen állítja ki a ruhát, az ő munkájának igénybevétele azonban nem kötelező azokra, akik a szövetet az egyesület útján szerzik be. Az egyesület ezenkívül az összes gyógyszerárakban 10% engedményben részesül, továbbá készpénzfizetésben az alábbi elsőrangú cégeknél, u. m. Kardos László, Donogán és Somossy, Marton Gyula vászon- és divatáru kereskedőknél 6%, Kaszanyitzky Endre üvegkereskedésében 5%, Tóth Gyula vasáru üzletében 3%, Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében 5%, Aszmann Ferenc, Fekete Jakab üzletében 6%, Kontsek Géza fűszerüzletében havi utólagos fizetés mellett is 3%, továbbá Boczán Ferenc és Artner Elemér fodrász üzletében 20%, Lám Sándor és Kalnai Lipót üzletében 5%, Cziczó Lajos cipésznél 5% és a Magyar fém- és lámpaáru raktárban 10% kedvezményben részesülnek a tagok. Végül az egyesület tagjai az összes helybeli orvosdoktor urak részéről a városunk területére belügyminiszteri rendelettel megállapított orvosi tiszteletdíjakból 50% szives engedményben részesülnek.

Ma, midőn a megélhetés majdnem elviselhetetlen terheket ró a tisztviselőkre, nem csekélyek ezen kedvezmények, melyeket az egyesület révén a tagok élvezhetnek. Maga az egyesület felhívja az összes tagokat, hogy vegyék igénybe az összes kedvezményeket, mert nagy forga-

A városi mérnökök mozgalmá.

A városi mérnökök a héten nyújtották át a kormánynak és a törvényhozásnak „Emlékirat“-ukat.

A mozgalom ezelőtt két esztendővel indult meg s célja az, hogy a mérnökök a városi közigazgatásban teljesen érvényre juthassanak s megszűnjenek azok a természetellenes állapotok, amelyek ma majdnem kivétel nélkül uralkodnak az összes városokban, — Budapestet sem véve ki — hogy műszaki ügyekben nem a mérnökök, hanem jogászok, avagy csak érettségit tett, sőt sokhelyütt csak 4—6 osztályt végzett tanácsnokok az előadók ugy a tanácsban, mint a közgyűlésben, akik természetesen nem értenek s nem is érthetnek a műszaki ügyekhez s tulajdonképpen rájuk nézve is csak kinlódás és vesződés, mikor oly ügyeket kell előadni, amik nem tartoznak a szakmájukhoz.

A városi mérnökök mozgalmát és törekvéseit az egész ország osztatlan helyeslése és támogatása kíséri, mert hiszen ők nem dolgoznak mások érdekei ellen, csupán a maguk részére követelik azt a teljes munkakört, amit szakképzettségüknel fogva a közérdek javára már rég nélkül kellene ellátni.

Az új városi törvényen most dolgoznak a belügyminisztériumban, itt van az alkalom, hogy a műszaki vezetés a városok közigazgatásában teljesen érvényesüljön s mint a jelek mutatják, meg van a teljes remény arra, hogy a városi mérnökök mozgalmá és törekvése az új törvényben minden tekintetben kielégítést nyer.

Az emlékirat átnyújtásáról külön tudósítónk a következőkben számol el.

A városi Mérnökök Országos Szövetségének küldöttsége járt kedden Szalay Lajos verseczi főmérnök vezetésével gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknél, hogy előterjessék kívánságukat és átadják neki terjedelmes emlékiratukat. A beteg Devecis Ferenc fővárosi közgyűlési igazgató helyett Szalay Lajos tolmácsolta a városi mérnökök sérelmeit és panaszait. Beszéde végén átnyújtotta az emlékiratot a miniszterelnöknek, aki a következőképp válaszolt:

— Tisztelt uraim! Szívesen fogok foglalkozni az önök kérésével és ezt lehetőleg figyelembe is fogom venni, amidőn törvényalkotásról lesz szó, mert az önök kérelme tulajdonképpen oda tendál, hogy hatáskörük és ennél fogva elfoglalt állásuk változtassék meg. Ez pedig csak törvényhozás útján lehetséges. Miután ugyis tervbe van véve a városi törvény reformja, ez jó alkalom lesz arra, hogy az önök kérelmét is lehetőség szerint figyelembe vegyük. Legfőlebb csak egy bizonyos megkülönböztetést kell talán tenni a törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városok között azok anyagi helyzetére való tekintettel, de elvileg a magam részéről nagyon kívánatosnak tartom, hogy a mérnöki kar, amelynek igen fontos szerepköre van a városok rendezésénél és a városok kulturális fejlődése tekintetében, a városokban mérvadó befolyáshoz jusson és nagyon kívánatosnak tartom, hogy állásuk is ennek megfelelő legyen, hogy befolyásukat e célok elérésére minél hathatósabban érvényesíthessék. A magam részéről tehát teljesen tudom méltányolni az önök kérését, amely a városoknak is érdekében van. Ami pedig a további fizetésrendezéssel kapcsolatos dolgokat illeti, hogy tudni illik még nem jutottak egészen a megállapított fizetésnek teljes élvezetébe, ez a kívánságuk igen rövid idő alatt teljesül, mert az ideai és a jövő évi dotációval ennek okvetlenül elegendet teszünk. Ez tehát csak rövid idő kérdése, mert a jövő évi budgetbe beállítandó összeggel mindazok,

akik ma még nem részesülnek a megállapított fizetésben, ki lesznek elégitve. Állásuk rendezése törvényhozási intézkedést igényel, de remélem, hogy most már módunk lesz ily javaslatokkal is a törvényhozás elé állni, amelyek a jövő kialakulásának lesznek szentelve és ennek körében a városok rendezéséről szóló törvény mindenesetre egyike a legfontosabbaknak, amelylyel nem sok idő múlva kell, hogy foglalkozzék a törvényhozás.

A miniszterelnök válaszáat nagy lelkesedéssel fogadta a küldöttség, mely ezután Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert kereste fel. A miniszter kijelentette, hogy teljesen átérzi annak fontosságát, hogy a városok műszaki szolgálatának hatályossága jobbra tétessék és amennyire tőle telik, igyekezni fog érvényt szerezni az új városi törvényben annak, hogy a mérnökök a maguk dolgait közvetlenül maguk adják elő a tanácsban. A városi mérnökök fizetésének megfelelő rendezését is méltányolja a miniszter és pártolni fogja ebbeli kérésüket a belügyminiszter előtt. De kijelentette, hogy csak a városokról szóló új törvény hozhatja meg a kérdés gyökeres megoldását és addig is igyekezzenek a mérnökök meggyőzni a közvéleményt, hogy kérésük nemcsak privát érdek, hanem igazán a városok érdeke.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Némethy Károly államtitkárnál tiszteltgett a küldöttség. Az államtitkár, aki már régóta tanulmányozza a városi ügyeket, kijelentette, hogy a most előadott kívánságok értelmében működött mindenkor az iránt, hogy a városi ügyekben a műszaki vezetés létrejöhön. Helyesli a mérnökök mozgalmát és azt tőle telhetőleg nemcsak pártfogolja, hanem amennyire lehet, meg is valósítja.

A küldöttség ezután gróf Csáky Albin főrendiházi és Berzeviczy Albert képviselőházi elnöknél járt és mindkét helyen átadta emlékiratát.

Néhány szó az állatkinzásról és az utcai botrányokról.

Lapunk multkori számában szóvá tettük azt az ember-telen állatkinzást, melynek tanúi vagyunk nap-nap mellett az utcákon. Fuvarosok, talyigások egyaránt vad szitkok és istenkáromlások között hajszolják, ütök, verik jószágait, illetve kenyeretadó gazdáik jószágait. Ezt az embertelenséget csakugyan meg kell szüntetni vagy legalább korlátozni és ezeket a megvadult botránycsinálókat megfékezni pénzbüntetéssel vagy lezárással. Ugy az igavonó állatok terhekkel való gyöttrése, valamint az utcán hallható átkozódás, istenkáromlás, fajtalan kiszólások annyira el vannak terjedve városunk utcáin, hogy arcpirulás és boszankodás nélkül nem tehetünk maholnap egy lépést sem.

Elmondhatjuk szomorú és mindennapi tapasztalatból, hogy Kárpátoktól az Adriáig nem hallani annyi gyalázatos beszédet és istenkáromlást, ordítást, állathajsztát, mint városunkban. Eldurvult köznépünk lelke és ma már minden tartózkodás és szégyenérzet nélkül káromkodik köznépünk apraja-nagyja. Menjen valami tisztességes érzésű ember csak egy vasárnap délután a korzón, hall ott olyan beszédeket, piszkos megjegyzéseket felnőt és éretlen tacsók szájából, hogy szinte megundorodik az emberiség ezen részétől. Járó-kelő, fegyelmet nem ismerő népség egymást ráncigálja, taszigálja, öklözi, káromolja, egyszóval oly botrányos képe van ilyenkor az utcának, hogy jó érzésű ember futva menekül a rakoncátlan népség köréből.

Ezeken az állapotokon feltétlenül és mielőbb segíteni kell és meg kell tisztítani az utcákat a nap-nap mellett

isméltető botrányoktól. Aki az utcán közbotrányt okoz, az nyugodtan bekísérhető és lezárható. Elég erre a megtisztításra néhány rendőr vasárnap délután a Piac-utcára és ha ezek lelkiismeretesen bekísérik ezeket a botránycsináló suhancokat, a példás büntetés bizonyára elveszi kedvüket a botránycsinálástól.

Ismételten felkérjük rendőrfőkapitányunk figyelmét ezekre az immár türethetlenné váló állapotok szanálására. Erélyes kezével és szigorú rendelkezésével ne csak az utcán káromkodó, illetlen viselkedésű, mocskos beszédű tömeget fékezze meg, hanem sujtsa szigorúan az állatkinzó fuvarosokat is, nehogy a minden tekintetben haladó, szellemi erőben gyarapodó városunkon ezen szegényfolt továbbra is megmaradjon.

Mirek.

— **Eröss Lajos dr. püspök betegsége.** A legbensőbb részvétellel emlékszünk dr. Eröss Lajos püspök hirtelen fellépett betegségéről, mely operációt tett szükségessé. Lelkünkben örvendünk, hogy a műtét jól sikerült és a köztisztelőben álló főpásztor állapota most már nem ad okot aggodalomra.

— **A gazdasági bizottság ülése.** A város gazdasági bizottsága f. hónap 21-én tartott ülésében, melyen Medgyaszay Miklós gazdasági tanácsnok elnökölt — tárgyalás alá vette a legeltetési szabályrendeletet, valamint a város erdőségének felújítása céljából felfogadott telepítőkkel kötendő egyességről és az erdőtelepítésnél követendő eljárásról szóló szabályrendeletet. Ugyancsak a gazdasági bizottság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy évenként küldjön ki külföldre két fiatal debreczeni gazdát, hogy ott az állattenyésztést és mezőgazdaságot tanulmányozzák. (Nézetünk szerint itt kimondandó volna, hogy a városi segítséggel külföldre menő gazdák tanulmányutjuk befejezése után tapasztalataikról és megfigyeléseikről írásban számoljanak be. Szerk.)

— **A honvédség fegyvergyakorlata.** Debreczen város tanácsa a következő hirdetményt bocsátotta ki: A m. kir. honvédelmi miniszter urnak f. évi márc. 14-én kelt 32,049. számú rendelete szerint a m. kir. honvédség gyalogságnál és a 2. 6. 9. és 10. honvédszáz ezredék-nél a folyó évben az eddig is szokásos augusztus—szeptember havi fegyvergyakorlatokon kívül még május hó 15-étől június 11-ig is fognak fegyvergyakorlatok tartatni. Ezen rendelet oly hozzáadással tétetik közhirrre, hogy a magy. kir. honvédség gyalogság, valamint a 2. 6. 9. és 10. honvédszáz ezredék állományába tartozó azon nem tényleges legénységnek, mely a folyó évben fegyvergyakorlat teljesítésére kötelezve van (a tartalék 1908. 1906. 1904. 1902. és 1900., továbbá a póttartalék 1908. 1906. és 1904. sorozási évfolyamaihoz tartozó azon legénységi egyének, kiknek valamely különös tényleges szolgálat ezen fegyvergyakorlat rovására nem tudatott be, továbbá mindazok, akik az előző évről a fegyvergyakorlatnak elhalasztása stb. folytán azt a folyó évben utána pótolni tartoznak) megengedtetik, amennyiben a fegyvergyakorlat polgári foglalkozása, keresete, vagy magánviszonyai következtében egyik vagy másik fegyvergyakorlati időszakban óhajtja teljesíteni, hogy abbeli kérelmét azonnal az illetékes vagy tartózkodási hely honvédkiegészítő parancsnokságnál vagy saját ezredparancsnokságánál szóbelileg, vagy írásban, esetleg levelezőlapokon — az ezred, sorozási évfolyam és az anyakönyvi lapszámnak felemlítése mellett bejelentse. Amennyiben az őszi fegyvergyakorlatra előirt állomány azt meg-

engedi, a behívások a jelentkezések figyelembe vétele mellett fognak eszközöltetni.

— **Az új nagyváradai püspök üdvözlése.** Városunk tanácsa nevében Kovács József polgármester a következő sürgönyben üdvözölte Széchenyi Miklós gróf újonnan kinevezett nagyváradai püspököt: „Debreczen sz. kir. város Tanácsa örömmel értesült Nagyméltóságodnak nagyváradai latin szertartású püspökké történt kinevezetéséről és ez alkalomból fiszteletteljes üdvözlését fejezi ki.“

— **Ganulmányuton.** Rostás István főkapitány, Vettessy Béla rendőrfogalmazó és Kulcsár Imre irodatisztal Budapestre utaztak a bejelentő hivatal szervezetének tanulmányozása végett. A debreczeni bejelentő hivatal ugyanis budapesti mintára lesz szervezve.

— **A kereskedelmi miniszter köszönete.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a következő táviratot intézte városunk polgármesteréhez: „Nagyságos Uram! Szíves volt abból az alkalomból, hogy a debreczeni villamos vasut megindult, engem üdvözölni. Megemlékezését szívből köszönöm és kérem a köszönetemet tolmácsolni.“

— **Közgyűlés.** A Debreczeni Tisztviselők Önszegélyző egyesülete mint Szövetkezet április hónap 2-ikán, délelőtt 11 órakor közgyűlést tart a városház könyvtár szobájában.

— **Döntés a Stencinger ház ügyében.** A belügyminiszter a héten küldött leiratában jóváhagyta a Stencinger ház lebontását. A lebontást 1911 november 1-én kezdik meg és a bontást 30 nap alatt befejezik.

— **A hordárok kérelme.** Ujabbán a városi tanácshoz két kérvény érkezett a Messenger Boy intézmény behozatalára és engedélyezésére. Amint erről a hordárok értesültek, nyomban folyamodtak a városi Tanácshoz, hogy ne adjon engedélyt ezen intézmény létesítésére, mivel ők alig tudnak a hírszolgálatból megélni. A városi Tanács legközelebb fog határozni a kérelem sorsa felől.

Szerkesztői üzenetek.

O. L. főlevéltáros, Nagyvárad. Értesítésemet megkaptam, sajnálatomra az összejövetelen nem vehetek részt, ellenben elküldöm a meghatalmazást részedre. Egyebekben veletek tartok. Okosságokra bízom a békés megoldást a Magyar Nemességi Lexikon ügyében, melyet tollammal pártolni fogok, miért is szívesen beleegyezem, hogy munkatársnak tekintsetek.

S. B. Szeged. A meghívást köszönöm. A nyár folyamán, ha szabadságra megyek, rendelkezésetekre állok.

F. I. Szatmár. Az ígért cikket várom.

MEGHIVÁS.

A „Debreczeni Tisztviselők Önszegélyző-Egyesülete mint Szövetkezet“

Debreczenben

XXXI. Évi Rendes Közgyűlését

1911. évi április 2-án, délelőtt 11 órakor

a városháza könyvtár szobájában tartja, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitetesítésére 2 részvényes tag megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése az egyesület 1910. évi működéséről; az 1910. évi mérleg és a felügyelő-bizottsági jelentés bemutatása, határozat a felmentvény megadása tárgyában.
3. A mérlegben kimutatott eredmény felosztására vonatkozó igazgatósági indítvány tárgyalása.
4. Az alapszabályok értelmében a közgyűlés előtt 3 nappal az igazgatóságnál írásban beadott indítványok tárgyalása.
5. Alapszabály szerint 5 kilépő, 2 elhalt és 1 lemondott igazgatósági rendes tagsági és 7 igazgatósági póttagsági helynek választás útján való betöltése.
6. A felügyelő-bizottságnak 1 évre való megatalkítása.

MEGJEJYZÉS: 1. A mérleg-, veszteség- és nyereség-számla a szükséges mellékletekkel folyó évi március hó 11-től kezdve az egyesület hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve. — 2. A közgyűlésen a szavazat — alapszabályaink 16. §. IV. alapján — személyesen vagy megbízott által gyakorolható. — 3. Egyesületbe belépni kívánókat közgyűlésünk alkalmával szívesen fogadunk és alappréseink jegyzésére a tisztviselők és az önszegélyezés elvére tekintettel úgy a tisztviselőket, mint a honorátorokat fel is kérjük.

Az igazgatóság.